



bene, e de
gnore be
scie al prie
digiente. Et
er già an
de cimost
yhu xpō.
ferno de
dic. u mei
rica. Et L
le case, la
psoe fruct
dou amer
sia. Io dico
rosi e mi
aptiene.
mini e del
aptiene.
goùinat or
epiu oral
lidurissa ti
lui **delen**
Dal aut
mire.
una ltra
tura. mai
bile parti
ta, conos
de chel

Prof. Sandro Bertelli

Paleografia II_2019-20

Lezione_15

La scrittura umanistica
corsiva

-
Cenni sulla miniatura del ms.
umanistico

Tav. 157 - Umanistica corsiva di Niccolò Niccoli
BML, Plut. 39.38 - ca. 1429

C. VALERII FLACCI SETINI BALBI ARGO
NAVTICON LIBER PRIMVS INCIPIT FOE
LICITER. LIBRI HVNERO SVNT OCIO.

RIMA. denū magnis freta perūia nautis.
fatidicamq: ratem. scythici quae phasidis oras.
Ausia Scipi. mediosq: inter iuga concita cursus.
Rumpere flammifero tandem consedit oLympo.
Phoebe mone. si cymae mihi conscientia uatis.
Stat casta cortina domo si Laurea digna.
Fronte uiret. tuque o pelagi cū maior aperti.
Fuma. caledonius. postquam tua carbasa uexit.
Octanus phrygios pruis indignatōs iulor.
Eripe me populis. & habent nubila terrae.
S uide patir. uiterūq: faue ueneranda canenti.
Facta iurum. uersam proleſ tua pandit idymen.

LEONARDI ARRETINI PRAEFATIO IN LIBROS POLYTIOS
ARISTOTELIS.

Inter moralis discipline precepta: quibus humana vita instituitur: adocetur eminentissimum quodammodo locum obtinent: quae decimatis: earumque gubernatione: conservationeque traduntur. Quippe disciplina huiusmodi omnis felicitatem hominibus confidere studet. felicitatem vero si uni acquirere preclarum est: quanto magnificenter erit universa cunctati beatitudi-

Autografo di
Gilio Pomponio
Leto

BAV, Vat. Lat.
3311

Holani magna pœ
tra terrarum tenet
Pene om̄s in toro Co
gnum transire.
Vnuit Carnab lac
te & ut uuit plausi.
ubi cōsuntur ar
ben faciunt Vile
existimat pedibus
merorū pœ a
temorū annis ad
suscitent Equi. cer
ti sunt fatigatur.
Tempo dō eos nūk
argere & de se nos
mortē pœtunt sine
religione in uuit,
ut nūm Gladivū
ap̄ eos humiſiſit
nenerantq: ut
mortē vñando
descendit usq: Mro
tria quida unnos
& haldanos roſudat.

deit modo
virgo & sub virgo
qui leone ſequuntini
put autūmns. & Capra
ſuo contingit poter
mā ſeong partem.:

*Libra est ſig. Equita
tis cui subſtituuntur*

Quas mihi Rufinus ſtrages quātūq: crnorū
probat & quāntus Epulonū cedib: fiduci
Lingue bores forteq: meā pete ſidera notis
Autunni te redde plafis qua uenit in autm
Sifmfer acſtino ſedes uicina Leoni
jam pride ~~Gelide~~ ^{Gemine} cefſtant confina libri. ^{hoc ē app. locum tui qui confins}
^{Libre Nam}
Atq: ut p magna ſequi conuexa licet. ^{Virgo est} ^{in leone &} ^{Libram.}
Respondit iuſticia. Dī mā refert:

Non ulterius bacchabore demens
jam penas dabit iſte tuus ſoſtebutus ulti
Immiti & trās qui nō ipſiūq: fatigat
Aegera nec uili mories conditum harrena
Iang: aderit Leto promiſus honoris fuso
Nec fortigenitore minor nec frē Corusco
Qui ſubift medos & cupide protent indos
Sub uita uentur: reces calcabitur aper

Tav. 160

Copista:
Ciriaco
d'Ancona



Ioannes baptista Boninsegnius Lau-
rentio Medici viro magnanimo. Sa.
Plurimam dicit: ~



Vecunque ad mores p̄tinēt
uirtutes, optime Laurēti,
nulla ex omnibꝫ extat, p̄ho-
re qđem sententia excelle-
tior, nulla me Hercule,
admirabilior, q̄ quæ ab animi magni-
tudine proficiscitur! quam ēt magna-
nimitatem appellant. Ea q̄ppo homi-
nem ip̄m, quo ad eius fieri potest,
similem deo reddit. cum cum h̄c ma-
ximis rebus ac præcipuc ip̄i deo tribu-

Tav. 162 – Altro esempio di corsiva di Antonio Sinibaldi: a. 1481

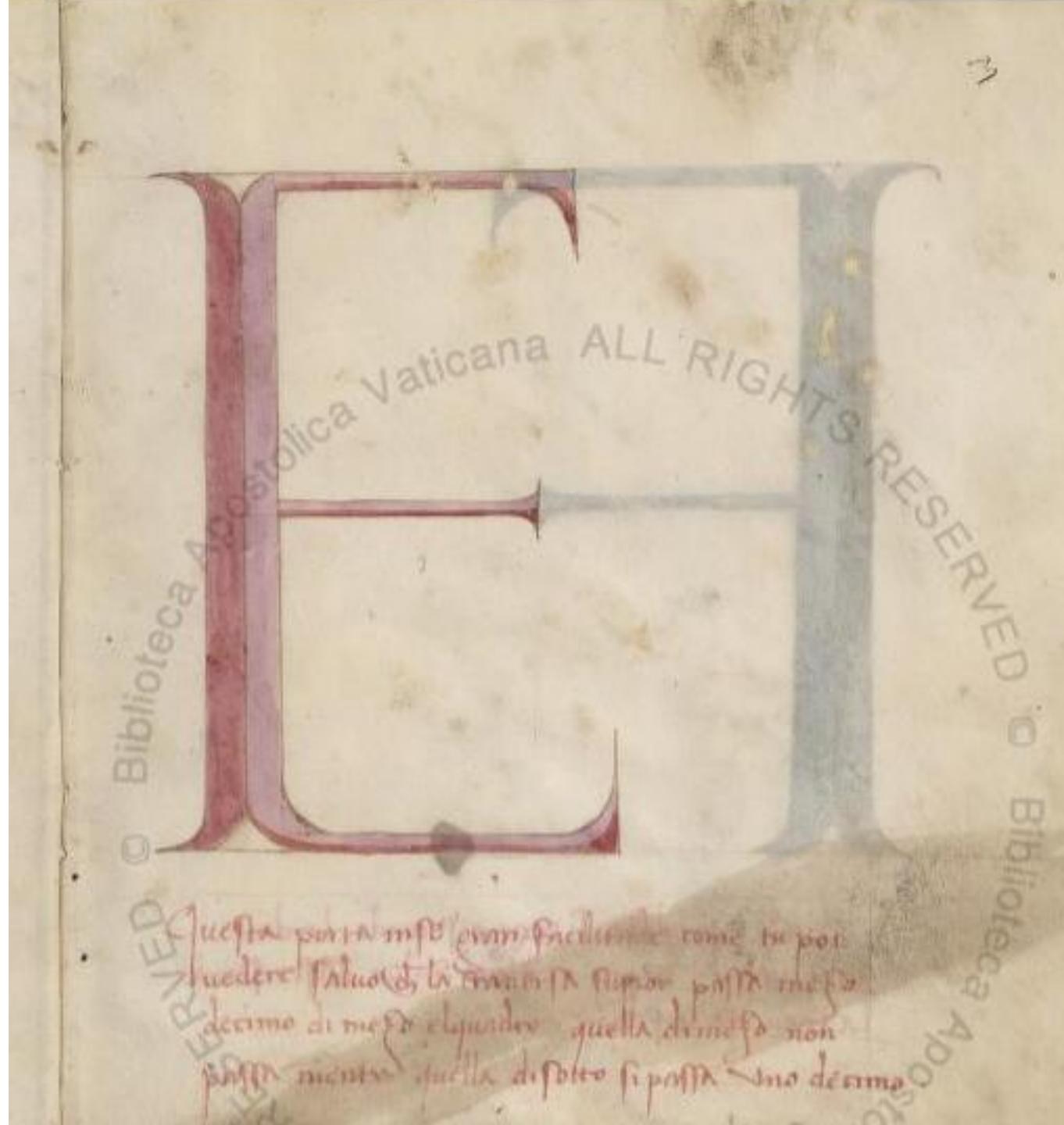
dabant' multiplices atq; omnigena monstra referentes. Quo
cunq; aduenisset: effuse' pene' populariter obuiam: nati
ones adorabant: Ac certatum collatis donarijs templu
e struebant. Nec non ex solido Argento acq; Auro
constituebant simulacra. Ad Heliopolim autem ca
est Solis unitas: cum uenisset: Heliopolitanis portas
clauserint: Quod quidem portento nec essitatē fecit
experimidarum virium. Et quod erant per pauci
mūros defensores hanc magno negotio expugna
vīcum vīcum. Tā

Copista:
Felice
Feliciano

P
 ROMITTIT SECARMINA
 PROLATVR QVOTENER^{AS}
 AETATES ADVITILIA INSTI
 TVAT. QVIBVS ADVITĀ
 BEATAM PERVENI
 REPOS MINT.
 DIPROPHANVM VVLGVSET
 ARCEO

- F amenta linguis. *Carmina non prius*
 A udita misere pacerdos
 V inginibus tueris q. canto.
 R egum timendor est impropriis greges.
 R eges in ipsis imperium est iouis.
 C lari giganteo triumpho
 C unita superilio mouentis.
 E st ut nino vir latius ordines
 A rbus ta sulcis. *Hic generosior*
 D escendat trempum botito
 M orib: hic meliora: pharma
 C ontendat: illi hinc a clientum
 S it maius. *Aequa lage necessitas*
 S ortitur insignes & imos.
 O mne capax moue irradia nomen.
 D istictus ensis cui fusa drimpa
 C omixe pendet: non sicutae dopes
 D ulcem et laboratum poporem
 N on avium cytharaed: cantus

Altro
esempio di
mano di
Felice
Feliciano



Tav. 164 – Miniatura a bianchi girari con lettera ‘capitale’

